

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ: POLITIKAI ROVATVEZETŐ:
BENEDEK JÁNOS. Dr. BOROSS LAJOS.
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Kétszáz gyűlés.

— február 11.

(fp.) A szociálisták elleni küzdelem tulajdonképpen csak most kezdődött meg nálunk. A szociálista elvek diadalmas előrenyomulásának kezdik utját állani a hatalom birtokosai. Meg akarják kísérteni nálunk is azt, a mi a világon sehol sem sikerült. Az érzelmeket elfojtani lehetetlenség. A szociálizmus az érzelmen alapszik; az igazság érzelmén. Ezért halad, ezért győz, ezért hiába való ellene a küzdelem. Ki kell elégiteni a kivánságokból azt, a mi jogos s akkor le lesz győzve. Addig soha. Csak a kielégítés vonhatja el a tanok alapját, az igazságot. Minden másféle kísérlet haszontalan, célra nem vezető. Csak ha a jogos kivánságok teljesítve lesznek egytől-egyig, akkor lesz csak szabad megindítani ellenük az irtó háborút és akkor ez sikerrel is fog járni. — Az erőszak itt semmit sem használ, sőt árt.

A rosszul megindult ellenmozgalom aligha nem rövid időn nagy és komoly bajokat fog okozni.

Ezt az ellenmozgalmat híres nagyváradi beszédében megindí-

totta Tisza István mint egyszerű társadalomtudományi tudós és nagyon szerencsétlenül folytatja Tisza István mint belügyminiszter.

Az ellenmozgalomnak megvan már a társadalmi hatása is. A múlt héten például egy előkelő katolikus egyéniség gunyosan azt írta egy lapról, hogy szociális tanokat hirdet. Egy kicsit furcsa dolog ez akkor, midőn a szociálisták éppen a katolikus vallás tételére alapítják tanaikat és midőn vannak szociálisták, kik direkt keresztény szociálistáknak nevezik magukat. — Hogyan volt ez lehetséges? Csak úgy, hogy ha egy nagy ur világgá bocsát egy jelmondatot, akkor azt az országban mindenki meggondolatlanul fölkapja és ha kell, ha nem, dobálódzik vele. Másképp érthetetlen ez, mert bármit mondjunk is a szociálizmus ellen, egy dolog bizonyos. S ez az, hogy a szociálizmus a szegény emberek baján akar segíteni. Ebből pedig nem szabad gunyt üzni. Ezt az alapelvet senki ellen fegyverül fölhasználni nem szabad. Legkevésbé annak, a ki a katolikus vallást hirdeti, mert erről a vallásról meg van írva, hogy rendeltetése: „a vagyontalanok fölemelése, a porba tiportnak fölegyenesítése, magához térítése,

a történelemben való besorozása s egyenjogúsítása.“

Mi mást akar a szociálizmus? Az utak, módok és eszközök, melyekkel egyesek a cél elérésére törekszenek, bírálhatók, elítélhetők, de a cél, az eszme előtt mindenkinek föltétlenül meg kell hajolni.

Viszont azonban bírálhatók és elítélhetők az utak, módok és eszközök, melyekkel a szociálizmust vagy koneyedáljuk, vagy csak annak kinövéseit, tulzásait meg akarják semmisíteni.

Kezdődik pedig politikailag ez a harc azzal, hogy betiltják anyitvános gyűléseket. Mi ennek a következménye? Egyszerűen az, hogy tartanak titkos gyűléseket, a hol a hangulat izgatottabb, az izgatás bátrabb és merészebb, az eredmény pedig sikerebb.

A szociálisták eljárásukat, működésüket állami ellenőrzés alá akarják bocsátani, az állam azonban a gyűlések betiltása által önmaga lemond az ellenőrzésről. Már most vagy veszélyesek ezen tanok és akkor kell állami ellenőrzés, vagy nem veszélyesek és akkor nincs értelme, nincs jogosultsága a gyűlések betiltásának, eltekintve kivételes esetektől, melyeket a körülmények között méltányolni kell.

Csipkefoslány.

Írta: Zalay Masa.

Csak a szivarok tüze világított a faszótétjében és a kavicsos hinteít ut fehérlett, — különben egyetlen csillag fénye sem sugárzott alá a komor égboltozatról. Mint mikor vihar van készülöben, a felhőket kinyújtott kézzel szinte elérni véljük; a lég nehéz és csaknem égető; félénken röpdős madarak keringenek, fiókáik aggódalmas panaszszal csipognak fel a bokor sűrűjéből; galyak roppannak a kényszerülekezés alatt. tépett falevelek sóhajtának a porban, aztán végre megdördül a magasban az örökintelem: reszkess halandó az Ur haragja előtt.

De az új férj nem érzett most Istenfélelmet, nem érzett egyáltalán semmit a nyugalom vágyán kívül. Korareggeltől programszerűen élték át a napot és a „robot“-nak még nincsen vége, teljesen kimerülve csakis a pihenést sóvárogják. Ma az első pillanat, hogy ötélezettség nélkül vehetnek lélegzetet, de ehhez is csak lopva jutottak, míg a menyasszony visszavonult, hogy uti ruhába öltözzék át s míg a társaság cigányzene mellett táncol a nyitott terrazon, a vőlegény és vőfélybarátai kiszöktek a viharos éjszakába, hogy felüldítsék magukat.

Csupa előkelő világi, a kik csak „végszükségben“ házasodnak és ilyenkor lehangoztabbak, mint a legmeghatóbb gyászszertartás alatt. Imádják a léha kalandokat,

megvetik a pénzt s mégis az erkölcsi haldoklás utolsó perceiben gyáván megalkusznak „Vagyon“ ó fenségével. Azonban a parvenu após pezsgője és kitűnő borkészlete eloszlatják a közös bubánatot és a mint megcsapta őket a vihar forró, virágillatos szele, fejükbe szállt a mindent feledtető mámor s míg napközben a lenézett násznép előtt pompásan fegyelmezett arccsal kreáltak „szomorú“ szerepüket, itt a faszorátlan sötétjében kiesattant néhány elmés szellemi szikra a vőlegény új rokonságának rovására.

Nem védte őket senki, a vőlegény legkevésbé. Kissé el volt savanyodva a pajtasok lesújtó részvételtől és a délelőtti visszavonhatlan „igen“ miatt, a minek következtében föléje terpeszkedett a püspök áldó keze. Akkor jól emlékezett! hirtelen reápillantott a mellette térdeplő fehérfétyolos leányra s valami önvád féle szorongatta lelkiismeretét. A leány is visszanezét reá könyes szemével és bájos gyermekarczán oly kétségbeejtő halványság ömlött el, hogy még ő is, a ki idegenebb volt iránta az idegenéi, őszintén szánta szegényt.

— Erősen hiszem, hogy a nagy bábu-jáért fakad majd sirva, ha egy fél óra múlva a vonathoz robogunk keitesben, — szolt bosszusan gondolatai hangos folytatásakép — higyjétek el fiuk, nincs kinosabb, hálatlanabb időöltés a gyermekcsititátnál, én már valóban kivénültem belőle.

E perczben egy fehér jelenés subant

eléljük és mintha megriadt volna a váratlan találkozástól, hirtelen ki akart térni az ut-hajlásnál, de a vőlegény, a kihez legközelebb került és a kinek keserűségtől tuláradt szíve leginkább szomjazott egy kis unaloműző léhsságra, kinyújtotta a kezét, hogy elfogja a titokzatos menekültöt. A kedves ismeretlen azonban olyan gyöngédten ütést mért támadójára, hogy az meglepett kiáltással retirált, miközben visszkapott ujjai valami csipkefélébe gabalyodtak, a mi kezében is maradt.

De az egyik vőfély, a kiben szonnal felébredt a szunnyadó kalandvágy, gyors futásnak eredt a tünemény irányában és léptei zaját csakhamar elnyelte a hatalmas égi zene. Ezalatt visszamaradt társai föl-villanyozott kedélyvel körülállták a pörüljárt vőlegényt és gyufavilág mellett szemügyre vették a „hadi zsákmányt“. Finom szövésű csipkefoslány volt, a miből ünnepi mezbe öltözött, jóízű szobaleányra következtettek. E csintalan évelődést azonban megzavarta egy, a közelből hangzó olyan kiáltás, a mit csak fájdalom csál a férfiakra.

— Alex próbálkozása is balsikerű! — nevettek föl gonosz kárörömmel és futólépésben igyekeztek a helyszínére, egy-egy botlásnál elátkozva a misztikus fasort. Végre célhoz értek, a hol is a földön két férfialak hevert olyan kavardásban, mintha véletlenül összeütközve, egymást vesztettek volna.

— Hiszen ez Tőry, a kis gazdasági

De mikor olyan eseteket hallunk, mint a múlt héten egy szegedi esküdtzéki tárgyaláson, hogy a hatóság csak azért tiltotta be a gyűlést, mert ugyanazon tárgysorozattal már tartottak pár hónap előtt gyűlést, akkor aggodalommal kell gondolnunk arra a szolgálalkúségre, mely az ilyen indokokat szüli. A főszolgabíró, a ki ezt a gyűlést betiltotta, kétségtelenül a belügyminiszter intenciója értelmében akart és vélt eljárni, de szívesen teszünk egy ellen, hogy halvány fogalma sincs arról, hogy Tisza István mit is beszélt Nagyvaradon. S ez a szociális kérdésben a legelszomorítóbb tünet. Az ügy elintézése t. i. olyan kezébe van letéve, kik a nagy kérdés lényegével nincsenek tisztában, a kik soha sem tanulmányozták a szociálizmust. Félnék tőle, de nem tudják, hogy mitől félnék. — Meg vannak ijedve, kapkodnak mentő eszközökhöz és azonnal a legerősebb és legdurvábbakhoz nyulnak. Így nem lehet czélt érni. Így csak izgatnak, mérgezik a kedélyeket, gyűlöletet keltenek a vagyonos osztály ellen, növelik a makacsságot és a szívós kitartást.

Mi úgy gondoljuk, hogy mindazoknak, a kiknek hatáskörébe tartozik a szociálizmus túlzásainak mérséklése, első kötelességük volna alaposan áttanulmányozni ezt a világraszóló eszmét. Áttanulmányozni még pedig kellő jóindulattal, emberi szívvel és az emberi jogok folytonos és állandó szemeltartásával. Csak így lesz elkerülhető az a kudarc, mely Németországot és magát a német császárt érte. Nem a németeket, hanem a francziákat kell utánózni ebben a

irnak — csodálkoztak a frakkos vőfélyek, mikor újból felgyulladt a viaszgyújtó és lábra segítették a két hempergőt. — No nézzétek! — légyottja lett volna a kiesinek, ha nem riasztjuk hölgyét.

A „kiesi“ azonban komoly és diszkrét maradt, csak mintha friss harmat ragyogna szemében, olyan csillogó volt a tekintete. És reszketett az egész teste, még az ajka is, akárna hideg lelné, avagy az elmaradt eszék vagy a gyötörné.

— Jucának? Panninak hívják? — kiáncsiskodott dévaj jókedvvel a férfikompania és mert a zápor is megeredt, gyorsan beiramodtak egy oldal folyosóra a nagy ebédlőbe, hol még a dus vacsora maradványai alatt roskadt az asztal.

— Bort kell belé diktálni, hogy megoldja a nyelvét! — biztatták egymást és megkezdődött a vidám manőver a makacsnéna áldozat ellen. Már-már eredmény ígérkezett, mikor is egy csinos fehér ruhás szobaleány nyitotta rájuk az ajtót, zavarodottan jelentve, hogy a fiatal asszony utrakészen várakozik.

A vőlegény palástolatlan unalommal fölemelkedett, de még bucsuzóul gyöngéden megcsórogatta a helyes kis teremtes piruló arcát. A többiek is nagyelkü elhatározásai fölkerkedtek, hogy illő kárpótlás gyanánt egyedül hagyják végre Tóryvel, az igénytelen kis gazdasági irnokkal.

*

És egy év múltán, valami fényes bál előtt

kérdésben. A francziák propagálták a szociálizmust és így győzték le a kinövéseit. A francziáknak már volt két szocialista miniszterük, a kik egy pár szociális kívánságot teljesítettek is és Franciaország mégis él és uralkodik és ezidőszerint sehol sincs oly kevés baj a szociálistákkal, mint éppen Franciaországban.

A tanulság pedig, a mit a francia, üdvösnek bizonyult módszerből levonhatunk, az, hogy az embereket nem szabad elriasztani a szociálizmustól, különösen pedig nem szabad megakadályozni a műveltebb elemek csatlakozását, a kik egyedül képesek e tanokat a fölösleges és káros sallangoktól megtisztítani és arra a magas piedesztálra emelni ismét, a melyet megérdemel és a melyen más név alatt ugyan, de már régen volt. Akkor a szociálizmus nem lesz veszélyes.

Az a 200 szocialista gyűlés, a mik az ország különböző részeiben vasárnap fognak tartani, már magában véve is bizonyítja, hogy a mostani szociális politika nem jó. Társadalmilag káros, mert az ellentéteket kiélesíti, politikailag veszélyes, mert az izgatott tömeg rombol, pusztít. Most még ideje volna a jó utra térni és megadni mindenkinek a magáét.

A delegáció.

— február 11.

A hadügyminiszternek és Tisza miniszterelnöknek a beszédeiről általános vita indult meg tegnap. A két beszéd után Szentiványi Árpád, gróf Apponyi Albert, Bolgár Ferenc,

Janayné előkerestette pompás menyasszonyi öltönyét, hogy a varrónőhöz küldje átalakítani, Janay pedig kedvetlenül húzgálta elő remekbeszabott vőlegényi szalonkabátját, hogy kivasaltassa. Nem vágyott már a nagy nyilvánosság elé, a házasság szelid örömeiben egész valója üdvös változáson ment keresztül, az a biztos, szent tudat, hogy a gyerekasszony az 5 ajkán tanulta meg a csókolózást, megtérített volna egy gonosztevőt is, annál inkább őt, a ki a könnyelműek ismert szívóságával bírt. S míg csaknem elérzékenyedve nézte a felesége aranyzóke fejét, keze önkéntelenül, a szokáshoz híven átkutatta a kabátzsebeket és ekkor ujjai közé akadt valami finom csipkefoszlány, a mit tréfás mosolylyal dobott oda a habos nászruhára.

— Jó lesz disznak! — mondá enyelgő hangon és eközben véletlenül rápillantott a fehér selyemhalmazra. A derék tulékes ujjá szinte a földig omlott és szakadozott csipke, pókhálófinom szála röpdösteek róla szerte és ehhez a ráhajított csipkefoszlány hozzáillően, árulónan odatapadt.

Férj és feleség tekintete összetalálkozott és Janaynak egyszerre emlékébe tünt az a feledhetlenül halvány arc, mikor ugyanezek a könyves szemek ugyanilyen félelemmel néztek reá és szívében szánsalom ébredt az asszony iránt, a ki e perczen még idegenebbnek tetszett, mint esküvőjük idején.

Ugron Gábor, gróf Keglevich István, báró Andreánszky József és Rakovszky István szólalt fel. A vita pusztán a katonai oktatás körül forgott. Általános rossz hatást tett Rakovszky István felszólalása, mert beszédjét németül mondta el, azzala a megokolással, hogy hadd értse meg jobban a hadügyminiszter.

Az albizottság tegnap délelőtt tovább folytatta ülését. Okolicsányi László elismerte a hadügy. beszédjének őszinte hangját, de az engedményekkel nincs megelégedve. Széchenyi Imre gróf amaz óhajának adott kifejezést, hogy a hadi iskolákban és vezérkarban a magyar nyelv jobban érvényesüljön, a tábornoki kartól pedig elvárja, hogy magyarul beszéljenek. Laszkary Gyula a Magyarországon felállítandó arzenál ügyében intézett kérdést a hadügyminiszterhez. Gróf Apponyi Albert nemcsak az arzenál felállítását követeli, hanem figyelme arra is kiterjed, hogy a magyar közgazdaság érdeke intenzívebben érvényesüljön a hadseregben. A delegációban ma határozott javulást lát a régiékhöz képest. Nagyszabású beszédében azokra a kérdésekre terjed ki, a melyek a szabadelpvűpárt programjában foglaltatnak.

Tisza István gróf miniszterelnök Apponyi megjegyzésére kijelenti, hogy a történelmet az alreáliskolának a második osztályában kezdik el tanítani vegyes nyelven, míg a harmadik és negyedik osztályban már csak magyar nyelven.

Apponyi Albert gróf, Keglevich István gróf, Rakovszky István felszólalásai után az elnök az általános vitát bezárta a rövid felszólalások után a hadügyi költségvetést az albizottság általánosságban elfogadta.

A delegáció tagjai az arzenált szombaton tekintik meg.

A külügyi albizottság rövid ülést tartott, a melyen Falk Miksa a bizottság előadója terjesztette elő a bizottsági jelentés tervezetét, a melyet a bizottság egyhangulag elfogadott.

A jelentés felolvasása előtt azonban Falk Miksa, mint pedig Ugron Gábor és Esterházi János gróf kérdéseket intéztek a külügyminiszterhez az orosz-japán konfliktus tárgyában. A külügyminiszter azonnal válaszolt a kérdésekre és kijelentette, hogy Ausztria-Magyarország a most folyó háború alatt teljesen semleges lesz, de Ausztria és Magyarország gazdasági érdekeire való tekintettel mindkét küzdő fél előtt az államok egyike sem lesz elzárva hadiszükségeik beszerzése czéljából. Végül nem csekély fontosságú azon nyilatkozata sem, hogy a Balkán-félsziget pacifikációja végett megindult akcióban Oroszország ezennel is részt fog venni, még pedig velünk karöltve.

Egy gimnázista öngyilkossága.

Gyerek-tragédia Désen.

— Saját tudósítónktól. —

— február 11.

Megdöbentő és különös gyerek-tragédia történt tegnap este Désen a nyílt utcza során, mikor már leszállt a szürkület. Egy tizennégy éves gimnázista gyerek szívébe besuhant a szerelem és szomorú ered-

ményt fakasztott ki belőle: a kis mosolygó arczu iskolásfiu szíven lőtte magát és meghalt azonnal. Egész Désen erről beszélnek most s mindenki sajnálja a szegény anyát, a kinek feje fölé ily váratlanul szakadt a szomorúság. A kis fiu most már ravatalon fekszik sápadt arczzal s Désen szélében sutogják tragédiáját, miknek részleteiről ezeket írják nekünk:

Az eset hőse: Deák Péternek az egykori, ismert nevű szinigazgatónak és volt neje: Vlád Gizellának a régebben ünneplélt primadonnának Péter nevű 14 éves fia. Vlád Gizella tudvalevőleg elvált Deák Pétertől s ismét férjhez ment dr. Berger Vilmos dési városi orvoshoz. Három gyereke: egy férjhez menendő leánya, egy fiatalabb leánya és a kis Péter az új apánál találtak otthon s már évek óta laknak Désen. Deák Péter az ottani gimnázium IV. osztályának tanulója volt, kedves arczu aranyos hajju, fürgé, temperamentumos gyerek, kissé talán túlérett, a mi különben kitetszik a mostani szenzációból is. A gyerek szívének teljes forróságával beleszeretett egy dési előkelő, uri család tizenhárom éves szép leánykájába, a ki a polgári iskola növendéke s ez a szerelem nagyon mély lett és nagyon végzetessé vált.

A kis Péter hevesen udvarolt serdülő ideáljának s ez szintén hajlott ifju lovagjához, a ki hű apródként kísérgette haza az iskolából és járt utána csillogó szemekkel. Az ártatlan viszony körülbelül két-három hónapos s ez idő alatt a gyerek gimnázista egészen megváltozott; nem gondolt másra és egyébre, mint bakfisideáljára s heteken keresztül boldog volt, ha egy mosolyt kapott tőle. A vonzódás eként mind erősebbé és mind szenvedélyesebbé formálódott s az érzékeny gyerekszív egy napon szörnyen fájni kezdett, mert azt sejtette, hogy — az ideál megcsalja. Ki tudná megmondani, hogy az aranyheju kis trobadur miből gondolta ezt; a lányka talán másnak adott egy rózsaszálát, vagy másra is rátekinített az utcán. A szegény gyereket ez egészen megzavarta, halványabb lett és sirás szorongatta torkát már napok óta. És tegnap este megtörtént a nem mindennapi és nem közönséges tragédia.

A Timár-uteza lakói úgy hét óra tájban erőshangu revolverlővést hallottak. Mikor kirohantak, a kis Deák Péter ott feküdt a járdán közvetlenül ideáljának ablaka alatt halottan, mellette a pisztoly, a melyből egy golyót küldött szívébe. Aranyhaját bepiszkolta az uteza sára a mint lebukott a földre s arczán még ott ült a rettenetes fájdalom, a mit az érette fakadt szerelem kínjai okoztak. Segíteni már nem lehetett rajta, hazaszállították s képzelhető anyjának, a szegény asszonynak örjítő fájdalma, a mint megpillantotta egyetlen fiát, a kedvenchezet, örökre lecsukott szemekkel, vértelen ajakkal, de véres mellel.

A kis fiu öngyilkossága nagy feltűnést keltett egész Désen s a nagy csapástól szíven talált anya iránti részvét általános.

A mennyországban.

Fölkerült a debreczeni ember a mennyországba. A hogy ott járkal föl s alá, egyszerre csak előbe kerül az apja.

— Apám!
— Fiam!
— Te is itt vagy már?
— Itt.
— Rég nem láttalak.
— Éppen harmincz éve apám.
— Mit csináltál azóta a földön, fiam?
— Sok mindent. Hejh, más ott már az élet.

— Mennyiben?
— Hát olyan kocsik szaladnak, a melyek előtt nincsen ló.

— Meglehet, — mondja az öreg.
— Olyanok a lámpák, hogy csak meg kell csavarni egy gombot és magától ég.
— Meglehet, — mondja az öreg.
— Az ember belebeszél a falba Pesten és hallani Debreczenben is.

— Meglehet, — mondja az öreg. — Más ujság nincs?

A fia csak néz. Hát ennek minden jól.
— Nincs más ujság. Ha csak az nem, hogy már nem a felső üti az alsót, hanem az alsó a felsőt.

Fölugrott az öreg erre és pofonvágtat a fiát.

— Mindent elhittem fiam, de hogy azt hazudd, hogy a kaláber másképp van, mint a hogy én játszottam, azt nem hiszem.

SZINHÁZ.

Műsor:

Csütörtök: Aranyvirág. (A. bérlet.)
Péntek: Casanova. (B. bérlet.)
Szombat: Magdolna. (C. bérlet.)
Vasárnap délután: Szegény Jonathán; este: Utazás Magyarország körül. (Bérlet-szünet.)

Utazás Magyarország körül. Bokor 6 képből álló látványos színműve lesz az e heti premier. A darab Magyarország 6 különböző helyén játszik s a nemzetiségi népeletet mutatja be. A bemutató előadásra nagyban készül a színtársulat.

Az Egyenlőség. Barrie világhírű színdarabja, mely Londonban egymásután 300 előadást ért meg, a jövő héten kerül színre. Az igazgatóság úgy a darab betanulására, mint a kiállításra igen nagy gondot fordít s nap-nap után folynak a próbák Makó Lajos vezetése mellett.

Színházi pályázati feltételek. A debreczeni színház pályázati feltételeinek megállapítására kiküldött ad hoc bizottság tegnap ülést tartott Vecsey Imre elnöke alatt. A pályázat kiírásának ötletéből felmerült kalandos terveket természetesen el ejtette a bizottság s maradtak továbbra is a régi pályázati feltételek mellett, a mint ezt lapunk is helyesnek tartotta. — A bizottság mindössze annyi módosítást tett a régi pályázati feltételeken, hogy a nyomtatási és fűtési segélyt megvonta a színháztól. Hát a híres debreczeni kompetenziafák hazájában ezt a változtatást nem helyeselték. Elenyésző csekélység az, a mit így megtakarít a város. Mi minden tekintetben a régi pályázati feltételek érvényben tartása

mellett vagyunk. És erősen meg vagyunk győződve, hogy ez is a helyes.

Három előadás. Huszka szubtilisan bájos zenéjű operettje az „Aranyvirág” kerül ma színre, a czimszerepben ismét Felhő R., a kinek legszebb sikerei fűződnek ehhez a darabhoz. Holnap a Casanova operett kerül színre, mely az ideai szezon legkedveltebb műsordarabja volt. Szombaton Rákosi Jenő kiváló parasztdramája kerül színre: a „Magdolna”, a czimszerepben Jesszenszky Cs. Irénnel.

NAPI HIREK.

Váltóhamisító debreczeni uriaszony.

(Saját tudósítónktól.)

— február 11.

Tempora mutantur et vos mutantur in illis. Hosszu idők alatt mindenek változnak. Az a jobb sorsa érdemes uriaszony, a ki e szomorú történet hőse, sem gondolt volna ezelőtt 10 évvel, hogy ide fog jutni.

Előkelő szerepet játszott Debreczen társaséletében, nagy házat vitt már csak férje révén is, a ki a debreczeni államvasuti üzletvezetőségénél hivatalnok volt. Azonban egyik csapás a másik után érte a kis családot. Előbb csak az estélyek maradtak el, majd mindjobban előtérbe léptek az életküzdelmek s tegnap az egykor csinos szép asszonyt váltóhamisításon érték egyik debreczeni banknál.

Ime a történet:

Gyürky Lajos a debreczeni államvasuti üzletvezetőségénél volt ellenőr. Törekvő, szorgalmas és szakképzett hivatalnok volt s úgy hivatalában, mint hivatalon kívül is nagy népszerűségnek örvendett. Felesége, a ki egyik legszebb asszonya volt a városnak, szintén előkelő szerepet játszott Debreczen társadalmában.

Egy pár évvel ezelőtt azonban Gyürky Lajoson az elmebaj tünetei mutatkoztak s tényleg elme-gyógyintézetbe is szállították.

Az asszony magára maradt és megkezdődött a keserves élet.

Ennek az életnek egyik sötét jelenete játszódott le tegnap a debreczeni Ipar- és kereskedelmi banknál, a hol délelőtt egy uriaszony egy kétszázötven koronáról szóló váltót nyújtott be olyan aláírásokkal, a mely aláírások valódiságában a bank vezetősége erősen kételkedett.

A megindított tudakozódásra ki is derült, hogy a váltón levő aláírások hamisak. — A rendőrség asszisztálása mellett kérdőre is vonták a pénz felvételére jelentkező asszonyt, a ki sirva vallotta be bűnét s megnevezte magát, hogy ő Gyürky Lajosné.

Kiderült az is, hogy ez már nem első cselekedete Gyürky Lajos-

nének s eddig összesen 5 hamis váltója van a piacon.

Az asszony ellen az eljárást megindították.

— **Személyi hir.** Mártonffy Márton min. o. tanácsos, az ipariskolák országos főfelügyelője ma délben Debreczenbe érkezett.

— **Az idei költségvetés és a miniszter.** Az 1904-ik évi költségvetést a közgyűlés is letárgyalta már és jóváhagyás végett felterjesztette a miniszterhez. — A miniszter nem hagyta jóvá a költségvetést, több észrevételt tett, melyekre felvilágosítást kér. A tanács mai ülésén az észrevételek elintézésére megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Eljegyzés.** Lic. Lencz Géza theol. magántanár, mezőturi ev. ref. lelkész folyó hó 9-én jegyezte el Borus Sándor Hajdubagosi birtokos leányát Ilonát.

— **Uj királyi tanácsos.** Megirtuk már, hogy Fauszt Elek pénzügyigazgatót a király királyi tanácsossá nevezte ki. A kinevezést a hivatalos lap mai száma hozza. Fauszt Elek ugyanekkor a hatodik fizetési osztályu pénzügyigazgatói jelleget is nyerte. — Ime újból egy királyi tanácsos, a kitől a király abszolute nem fog tanácsot kérni.

— **A városi muzeum alapítványa.** A városunkban létesítendő muzeumnak alapját, mint tudjuk, Löfkovits Arthur ékszerész vetette meg azzal az értékes gyűjteménnyel, melyet a muzeum céljaira adományozott. Ezzel még nem elégedett meg Löfkovits, hanem 5000 korona készpénzt is felajánlott alapítványképen. A városi muzeum létesítésének munkálatai folyamatban vannak, a muzeum részére ajándelezott tárgyakat a volt gazdasági tanintézetben helyezték el. Löfkovits az 5000 koronás alapítványnak két részletét már be is fizette a házi pénztárba. A tanács ma tartott ülésén kimondotta, hogy a Löfkovits alapítványát egyelőre elkülöníti a muzeum ügyétől, az alapító oklevélt a közgyűlés elé terjeszti, a befizetett alapítványi összeget a Közgazdasági-bankban helyezi el és az alapítványi tőkének a kamatait az alapítványt tevő hozzájárulásával a muzeum ügyében annak céljaira felhasználják.

— **Ruzsinszky Ilona Amerikában.** Brooklini lapok mostanában nagy reklámmal hirdetik Ruzsinszky Ilona magyar operanékesnő szerződését. A brooklini színház május elsejétől fogva szerződtette a jónévű magyar énekesnőt, a ki a „Faust“ Margitjában fog először fellépni.

— **Pályanyertes versek.** A debreczeni Csokonai-kör, mely a magyar irodalom szolgálatában olyan bokros érdemeket tudott szerezni lankadatlan ügybuzgóságával, tegnapi választmányi ülésén döntött a debreczeni kaszinó Kazinczy verspályázatának kérdésében. A beérkezett versek közül az első díjat (12 aranyat) Nagy Zoltán lapunk jeles tollu munkatársa, a nagy jövőre jogosító fiatal poéta nyerte el, a ki csak két héttel ezelőtt vitte el a főiskolai Bulyovszky alapítvány első díját is gyönyörű kurucz költeményeivel. A pályadíjas költemény címe „Mikes levelei“ s a bírálat úgy a vers pompás technikáját, mint kitűnően megvá-

lasztott és stilszerűen feldolgozott tárgyat dicséri. A második díjat Vályi Nagy Gusztáv nyerte el Kalára kisasszony cz. pompás versével.

— **Iskolaszéki ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke február hó 13-án délután 3 órakor az egyház tanácstermében, folyó ügyek elintézése tárgyában ülést tart.

— **Kossuth gyászünnep.** A budapesti egyetemi és főreáliskolai ifjuság körében mozgalom indult meg, hogy az ország főiskoláinak ifjuságával egyetemben márczius 20-át, Kossuth Lajos halálának tizedik évfordulóját országos gyászünnepé avassák. Az előkészítő értekezletet tegnap tartották meg, melyen Kovács J. István joghallgató, a mozgalom megindítója előterjesztette tervezetét. Az ünnep négy részből fog állani. Reggel gyászistenisztelet lesz a Deakteri ág. ev. templomban, a melyet gyászünnepély követ a Vigadó nagytermében. Délután az ifjuság, a főváros polgársága és vidéki küldöttségek kivonulnak a kerepesi temetőbe, a hol megkoszorúzzák Kossuth sírját. Végül este ünnepélyesen föl fogják avatni az ifjuság Kossuth-serlegét. A serleg évről-évre sorba vándorol majd a vidéki főiskolák ifjuságához s minden tizedik évben visszakerül Bpestre.

— **A hortobágyi csendőrlaktanya.** A hortobágyi csendőrlaktanyánál a munkálatokat most már végkép befejezték. Tegnap Aczél Géza főmérnök és Körner Adolf tanácsnok a Hortobágyon jártak és felülvizsgálták a legutóbb végzett munkálatokat.

— **A Csokonai-kör választmányi ülése.** A Csokonai-kör tegnap délután tartotta választmányi ülését, Komlóssy Arthur elnöke alatt, a Kazinczy pályázatra beérkezett „Kölcsey méltatása“ című prózai mű közül az első díjat „Egy szép hon támad fel“ jelígjű, a második díjat „Kire sűt a dicsőség napja“ című művek kapták. Ezután a Csokonai pályázatra vonatkozó feltételeket állapította meg a bizottság, a következőkben: I. Kivántatik Csokonai-óda, vagy a Csokonai életéből merített tárgyú kisebb költemény. Jutalma 22 arany. II. Csokonai költszetének méltatása irodalomtörténeti és esztétikai szempontból. Ezután a csurgói Csokonai szoborra 200 koronát szavazott meg. Bejelentették ezután, hogy a Csokonai-kör márczius 5-iki felolvasó ülésére lejönnek az Országos Nemzeti Szövetség tagjai közül Eszterházy Miklós gróf, Herczegh Ferencz, Bereczik Árpád és Jancsó Benedek, a kik közre is működnek a felolvasó ülésen.

— **Nyulak öröme.** A vadászterületeken csend honol pár nap óta, a Nimródok puskája fogason csüng, nem ragyog. Február elseje óta ugyanis nem szabad nyulat löni, sőt más hasznos vadat sem, csupán kártékony dúvadakat. A vadász-szezonnak és a nyulpecsenye korszakának tehát vége.

— **Ellopott vászon.** A rendőrségnél Vizváry Ignác Simonffy-utcai kereskedő jelentést tett ma, hogy ismeretlen tettesek a bolt elé kirakott fehérnemű áruból 3 vég-

vásznat elloptak. A rendőrség a tetteseket keresi.

— **Gyűjtés a siketnéma iskola javára.** A debreczeni siketnémákat gyámoltató egyesület kérelmet intézett a belügyminiszterumhoz, hogy a debreczeni siketnéma iskola céljaira adományokat gyűjthessenek országsszerte. Tisza István belügyminiszter, tekintettel az egyesület nemes céljaira, megengedte a gyűjtéseket s ezt tegnap leérkezett átiratában tudatta Hajdumegyével.

— **Panasz a bérko sisok ellen.** Napról-napra igen sok panasz merül fel a debreczeni bérkocsisok ellen. Nem jelennek meg a kitűzött időre, elmulasztják a vasuti inspekeziót, a tarifa-árakon felüli díjakat követelnek, gorombáskodnak a „pasas“ okkal stb. Erdéyi István derék rendőrkapitányunk azonban igen szigoruan jár el a bérkocsisokkal szemben s így remélhető, hogy a bérkocsisok garázdálkodásainak még is csak vége lesz egyszer.

— **A színházi czukrászda bérléte.** Borsy Lajos czukrász felmondta a színházi czukrászda bérlétét. — A tanács ma tartott ülésén, a czukrászdát Buday Károly czukrásznak adta bérbé.

— **A siketnémák javára a következő adományok érkeztek:** Debreczen szab. királyi város évi segélyének fele része 1000 korona, a „Haladás“ egyesület 200 korona, özv. Vértessy Lajosné K. Tóta Kálmán vasárnapi prédikációjának hatása alatt 5 korona, Ev. ref. egyház Hosszumező 3 korona 50 filler, Földváry Farkas 3 korona, Rimay Antal Ungvár 7 korona, Aufrecht Alajos és Vilmos 40 korona. — Ez adományokat köszönettel nyugtázom. Füleky Pál, pénztáros.

— **A két Grósz Menyhért.** E név ismeretes nálunk. Az egyik Grósz Menyhért újságelárusító fia a rendőrséggel jött összeütközésbe. Besurrant egyes házakba és kabátokat lopott. A másik Grósz Menyhért jóra való kefégyári munkás, ki a kabátlopások idejében Frankfurtban volt és most tért vissza Debreczenbe. Nevének azonos-sága a kabátlovaj nevével sok bajt okoz a szegény munkásnak, mert mindenki azt hiszi, hogy ő a kabátlovaj. Pedig ez a Grósz Menyhért kefégyári munkás, ki a kabátlopások idejében nem is volt Debreczenben és ártatlanul rágalmazzák.

— **A Lipmann-féle csődügy.** A törvényszék büntető tanácsa még ma is folytatta a bizonyító eljárást a Lipmann-féle csődügyben. A tárgyalást holnapnál előbb nem fejezik be és ítélethozatalra csak szombaton kerül a sor.

— **Az izr. hitközség** a választási bizottság vezetése alatt a hó 14-én vasárnap d. e. 9 órától déli 1 óráig a József kir. herczeg-utcai tanácstermében választó közgyűlést tart. Tárgy: elnök, alelnök, pénztáros, ellenőr és három gondnok megválasztása.

— **Bimbóhullás.** Nagy veszteség érte Nagy Lajos vasuti tisztviselőt és nejét, kis leánykájuk Ibolykának váratlan elhunyt. Az alig 7 éves kis leány, a család szemefénye csak rövid ideig volt beteg, halála annál váratlanabb és lesújtóbb volt. A kedves halott temetése ma délután 2 órakor volt az Iskola-utca 4. számú halottas háztól.

— **Szomorú számok.** A magyar királyi központi statisztikai hivatal legújabb

füzete pontos adatokat közöl Magyarország mult évi népesedéséről. Az eredmény nagyon elszomorító, mert jelentékeny esökkenést mutat az 1902-ik évvel szemben, amely pedig szintén nem volt kedvező. Különösen az a megdöbbentő, hogy 1903-ban harmincznégyezer gyermekkel kevesebb született, mint az előző esztendőben; a házasságkötések száma kilenczezerrel csökkent, ellenben a kiadott külföldi utlevelek száma tizenbázezerrel növekedett. A részletes adatok a következők:

Népesedés. 1902-ben 759.737 volt a születések, 528.058 a halálozások száma s a szaporodás 231.681 főnyi; 1903-ban csak 710.744 gyermek született s 508.347 ember halt meg, a szaporodás tehát jóval kisebb volt: 202.397. Az utólagos anyakönyvvezetés beszámítása mellett is körülbelül 34.000-rel kevesebb gyermek született a mult esztendőben, mint 1902-ben; a halálozások száma azonban 15.000-rel csökkent, úgy, hogy a természetes szaporodás körülbelül 19.000-rel maradt az 1902-iki eredmény mögött. Az egyes országrészek közül csak a Királyhágón túl és a Duna balpartján jobb az eredmény, a többi országrészben azonban többé-kevésbé romlott a népesedés mérlege. Különösen a Tisza jobb partján csökkent erősen a szaporodás, majdnem 7000-rel. Érzékenyen romlott a mérleg a Duna-Tisza közén is, a hol a születések száma 5000-rel kevesbedett, a halálozásoké ellenben 1000-rel növekedett.

Házasság. A mult év december havában 5726 pár lépett házasságra a magyar birodalomban és pedig 5600 a szorosabb értelemben vett Magyarországon, 126 pedig a társországokban. A legtöbb házasságot aránylag a Tisza balpartján s általában a protestáns többségű megyékben kötötték, míg azokban a törvényhatóságokban, melyekben a római katolikusok és a két görög felekezet hívei teszik a többséget — december az egyházi bőjt hónapja lévén — alig fordult elő házasságkötés. Az egész mult év folyamán 157.270 volt a házasságkötések száma, több, mint 9000-el kevesebb, mint 1902-ben. A esökkenés minden országrészben mutatkozik, de leginkább a felvidéken és Királyhágón túl.

Külföldi utlevél. 1903. december havában a szoroson vett Magyarországon (Fiumével együtt) 6499 utlevelet adtak ki, tehát 1128-al kevesebbet, mint az előző hónapban és 2147-el kevesebbet, mint a mult év december havában; az egész évben kiadott utlevelek száma az idén 16.060-al több, mint a mult évben. A kiadott utlevelek tulajdonosainak 841 utitársuk volt. Legtöbb utlevelet váltottak: Szeged (575), Brassó (463), Sáros (40), Háromszék (337) és Nagykovács (299) vármegyékből és pedig a Királyhágón túl részben romániai és európai, különben pedig amerikai érvényességgel. A törvényhatósági városok közül Budapest székesfővárosban (129), továbbá Pancsován (42), Verseczen (29), Ujvidéken (26), Temesvárott (24) és Szegeden (23) váltottak legtöbb utlevelet. Az utirány szerint való megoszlásnál első helyen Európa általában áll (2820), utána Amerika (2446) és végül Románia (2044) következik.

— **Egy kolostor titkaiból.** Madridból jelentik: Néhány nappal ezelőtt történt, hogy a Jézus kórházban öngyilkosságot követett el Romero Jozefa a Venezuelából

származó gyönyörű fiatal apáca. Most hasonló eset tartja izgalomban mindazokat, akik a kolostor falai között történő titkos dolgokat nem a legnagyobb rokonszenvvel nézik. Ugyanis az Ursulina-kolostorban De la Cruz Dionisia apáca ismeretlen okból felakasztotta magát. A tetemet, a miként az más földi halandóval rendszeren történni szokott, nem boncolták fel. A kolostor lakói azt állítják, hogy Dionisia testvér elmebeteg volt s ezért követte el végzetes tettet. Nevezetes, hogy valahányszor egy apáca vagy barát öngyilkos lesz, kiszökik a kolostorból, bünt követ el, vagy bármi módon beszéltet magáról, testvérei azonnal elmebetegség vádjával illetik a szerencsétlent. S mivel az ilyen esetekkel kapcsolatban ez a vád állandó, úgy látszik, hogy a kolostori élet az agyra nem a legjobb hatással lehet. Ezt azonban még sem szabad készpénz gyanánt venni, mert az örület csak akkor kerül szóba, a mikor már késő. Világos, hogy a kolostor elmebetegét idején kellene gyógyintézetbe szállítani, a mikor még lehetne rajtuk segíteni. De ki láthatna ilyen távolságból a spanyol kolostorok sötét drámaiba, a miket a kolostori testvérek félt gonddal rejtegetnek a világ szeméi elől.

TÁVIRATOK.

Megőrült mérnök rémtette a vonaton.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Budapest, február 11. Nagy riadalmat okozott az elmúlt éjjel a Nagyvárad és Budapest közt közlekedő gyorsvonaton egy Burián József nevű budapesti gépészmérnök rémtette. — Burián József ugyanis, a ki régi idegfejében szenvedett s többször hideggyógyintézetben gyógykezeltetett, eközben kitört régi baja s üldözési mániába esett. Hirtelen felszakitotta a kocsit ajtaját s végig rohant a kocsit folyosóján, berontott egy női szakaszba, mely zsufolásig volt telve női utasokkal. Nagy reménytel támadt erre, mely csak fokozódott, mikor Burián kijelentette, hogy ő most mindenkit ki fog dobni a robogó vonatról az ablakon keresztül, ki tényleg neki is rontott a hölgyeknek, a kik kirohantak a folyosóra és egyiknek közülök sikerült a vészféket meghuzni. A vonat megállott s az utasoknak nagynehezen sikerült a dühöngő örültet megfékezni. — A legközelebbi állomáson leszállították a vonatról s egy legközelebbi vonaton erős fedezet alatt Budapestre visszazállították, a hol elhelyezték a Schwarzer-féle intézetben.

Orosz-japán háboru.

Budapest, február 11. Az orosz-japán háboru javában folyik és pedig japán részről küldött táviratok szerint folytonos japán-szerencsével, az oroszok hirádsái szerint pedig orosz győzelemmel.

Természetes, hogy ez minden háborunál így szokott lenni s a háboru igazi eredménye csak napok mulva derül ki.

Tény azonban, hogy Japán a tengeren nagyon erős és előnyben van Oroszország felett, míg a szárazföldön a háboru kimenetele legalább is kétséges.

Távirataink a következők:

Japán támad.

Tegnap délután — mint Tokióból jelentik — újabb ütközet volt a nyílt tengeren Port-Artur közelében. A japáni hajóraj rövid megszakítással egész délután lövöldözött, mikor feljött a hajnal, megint megkezdte a tüzelést. A port-arturi erődben nagy károkat okoztak s minthogy a tüzelést folyton fokozódó erővel folytatták, a lakosság közt nagy pánik ütött ki.

Szent-Pétervárról jelentik: Port-Arturtól mintegy 15 kilométernyire a japánok több helyen megkísérelték a partra szállást, az orosz hajóknak azonban sikerült ezt gyors tüzeléssel megakadályozni.

Az orosz hajók parancsot kaptak, hogy teljes gőzerővel igyekezzenek a nyílt tengerre jutni és kényszerítsék a japán hajórajt döntő ütközetre.

Elfogott orosz katonák

Tokióból jelentik, hogy a koreai partokon 9000 orosz katona akart partra szállani. A japáni hajóraj azonban ezt észrevette s két hajót 2000 katonával elfogott.

Ütközet a szárazföldön.

Londonból jelentik: Maseuponál mintegy 36.000 főnyi japán csapat szállott partra s erős menetselével észak felé tart. Az első nagy ütközet a szárazföldön valószínűleg Seoul körül (Korea) fog lefolyni.

Semleges országok.

Koppenhágából jelentik, hogy a király kijelentette, miszerint Dánia az orosz-japán háboruban meg fogja őrizni semlegességét.

Madridból jelentik, hogy a kamara tegnapi ülésén Saint Berry őrgróf, külügyminiszter kijelentette, hogy Spanyolország az orosz-japán háboruban semleges marad.

Japán diplomaták küldetése.

Londonból jelentik, hogy Tokióból Hóningen diplomata New-Yorkba lett kiküldve, ugyszintén japán egy másik nagy államférfia Londonba utazott diplomáciai kiküldetéssel.

Japánok lelkesedése.

Tokióból jelentik, hogy ott óriási a nemzeti lelkesedés a háboru teréről érkező hírek nyilvánosságra hozatala felett.

Változó hadiszerencse.

Tokióból jelentik Berlinen keresztül, hogy a japáni flotta 2 orosz posta-gőöst és 2 orosz kereskedelmi- és 2 páncélos-hajót elfogott.

Berlinen át Pétervárról jelentik, hogy az oroszok fényes győzelmet arattak. (De hogy mikor és hol, arról hallgat a krónika.) Az orosz torpedók két páncélos hajót megfúrtak. A japánok közül 19 tiszt és 129 katona esett el. A győzelem híre Szent-Péterváron nagy örömet keltett.

Az oroszok vesztesége.

Az orosz hadihajó-erő az utóbbi veszteségek miatt nagyon megcsappant. Összesen 21 sorhajó áll Japán ellen Oroszország rendelkezésére.

MULATSÁG.

Mulatságok sorrendje.

Február 13. A debreczeni „Függetlenségi Kör“ bálja a Bika szálloda dísztermében.

Február 14-én. Fillér-egylet teaestélye a Bikában.

Kaszinóbál Érmihályfalván. Az érmihályfalvi kaszinó fényes sikerű táncestélyt rendezett kedden este, melynek jellemzésére elég felemlíteni, hogy Magyar Imre hozta a talpalávalót az érmelléki szép leányok tánczához. Ezek után, hogy a mulatságon a legfesztelenebb jókedv uralkodott a hogy más ember már felkelt, mire a bálozók lefeküdtek — már a ki lefeküdt — mondani is felesleges. A jelenvoltak közül a következőket sikerült feljegyezni.

Asszonyok: Lovass Károlyné, Lovass Sándorné, dr. Klein Józsefné, Benedek Zoltánné, Lovass Endréné, Szentiványi Ferenczné, Gáspárdy Gyuláné, Szathmáry Sándorné, Lévy Vinczéné, Ürögi Sándorné stb.

Leányok: Gáspárdy Iduska, Szentiványi Gizike, Lovass Erzsike, Szathmáry Erzsike, Szathmáry Jolánka, Ürögi Margit, Szintay Irén, Szintay Teréz, Rimay Erzsike, Szathmáry Margit stb.

A Csarnok művészestélye. A Keresk. Csarnok szombatán, február 13-án rendezte második művészestélyét, melynek műsorán Zilahyné Singhofer Vilma, Zilahy Gyula, Falk Rikárd és Gyöngyi Izsó szerepelnek értékes és mulatságos számokkal. Az est iránt rendkívül nagy az érdeklődés, az ülőhelyeket már jórészt lefoglalták s az utolsó jelentkezés ma d. u. 3 óráig tart a Csarnok titkári irodájában. A műsor a következő: 1. A színházak körül. Csevegés, Falk Rikárd. 2. Az élet (La vie) id. Coquelintól, Zilahy Gyula. 3. a) „Quella fiamma“ olasz aria, Marcello Benedottól; b) „Les filles de cadix“ Delibestől Z. Singhofer Vilma. 4. Az impresszárió. Furcsa szereimi kaland, Gyöngyi Izsó. 5. a) A tolvaj, b) Egy bányász szerencsétlensége, magánjelenetek, Zilahy Gyula. 6. a) „Haidé“ Endrődy Sándor költeménye, Tarnay Alajostól, b) „A réteken járunk dalolva“, Tarnay Alajostól, Z. Singhofer Vilma. 7. Magyar Fregoli, Egy kis ráadás, Gyöngyi Izsó. — Az énekszámok zongorakíséretére színházunk kitűnő karmesterét, Huber Miksát nyerte meg a rendezőség.

A hajduböszörményi kereskedők, a debreczeni kereskedő ifjak dalkörének szives közreműködésével, 1904. febr. 20-án Hajduböszörményben, a Függetlenségi-kör összes helyiségeiben zártkörű és jótékony célú hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendeznek az alábbi műsorral: 1. Nyitány Veres Tóni zenekara. 2. Szabadságdal Hubertől. 3. A bárd Silher-től. 4. Népdalegyveleg Zimaytól. 5. Tibanyi Echo Mácsay átiratából. 6. Minden este farulázom sokáig Zieglertől. Kezdeté este 8 órakor. Beléptidj személyenként 2 kor. Családjegy 5 kor. Jegyek előre vált-hatók Friedrich Lajos, Szolnoky Győző, Zádor Benő és Vadász Gyula urak üzle-tében. A tiszta jövedelem fele részben a hajduböszörményi ev. ref. főgimnázium, fele részben a debreczeni kereskedő ifjak dalkörének pénztára javára fordítatik. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Két emberélet.

Öngyilkossági kísérlet és szerencsétlenség.

— február 11.

A szegedi közpórházba az éj folyamán két fiatal szegedi legényt szállítottak be.

Az egyik ezek közül mellén hatalmas

sebbel fekszik a betegek birodalmában; ez megunta az életét s mindenáron meg akart tőle válni.

A másik fiatalember ellenben szerencsétlenségnek az áldozata.

*

A két dologról a következő tudósítást kaptuk:

Az életunt fiatalember Kreisler Jenő 21 éves kárpitóság, a ki az éjjel golyót röpített a testébe. Az éjjel nem volt otthon senki, a mikor a fiu revolvert fogott és a mellébe lött. A fegyver durranására az udvarban lakók felriadtak és behatoltak a lakásba, a hol a fiatal ember vértől elborítva fetrengett a diványon.

— Mit csinált? — kérdezték.

— Hagyjanak, hadd haljak meg, — mondta bágyadt hangon a fiu.

Az odasereglett emberek értesítették a rendőrséget és hamarosan beszállították a közpórházba, a hol az inspeksiós orvos megvizsgálta a lösebet és megállapította, hogy nem életveszélyes, mert a golyó a bal oldalon furódott be és a vállpercenél kijött, így hát nemesebb részeket egyáltalán nem sértett.

A fiu nem akar arra nézve felvilágosítást adni, hogy miért követte el tettét.

*

A másik dolog már sokkal mulatságosabb. Nagy Imre 23 éves mészáros-segéd az éjjel valahol elmulatgatott és úgy éjfél felé hazament szüleinek Öthalom-utca 11. szám alatt lévő lakására. Otthon dolgozott még egy kis ideig, aztán azt mondta, hogy még ő inai szerelne. A szobában levők fölriadtak álmukból a dalogatásra, a kiknek a fiu ezt mondta:

— Borzasztó szomjas vagyok.

— Hát igyál.

A legény ivott is, de nem azt, a mit szeretett volna. Az asztalon lúgkőoldat volt egy pohárban s Nagy az egészséget folhajtotta. Azonnal keservesen kezdett nyögni, a mire a házban levők figyelmesek lettek és megremülve látták, hogy a fiu felhajtotta a mérgező folyadékot.

Értesítették a rendőrséget, a mely intézkedett, hogy a fiut az éj folyamán bevigyék a kórházba, a mi meg is történt. A gyomormosást alkalmazták és Nagy Imrén most már kutyabaja sincsen.

KÖZGAZDASÁG.

— febr. 11.

Selyemtenyésztés.

A földmivelésügyi m. kir. miniszterium az országos selyemtenyésztési felügyelőség útján, az 1904. évi tenyésztésre ingyen ad selymért petét, illetve selymhernyót mindazoknak, kik selyemtenyésztéssel foglalkozni kívánnak.

A kik a selyemtenyésztéssel foglalkozni szándékoznak, jelentkezzenek azon egyénnél, a ki a községben a selymért pete kikeltésével meg van bizva.

A jelentkezők kötelezik magukat a pete, illetve a hernyó átvételére.

A ki pedig ingyen petét, illetve hernyót kap, a következőkre kötelezi magát:

1. Hogy a selyemtenyésztési felügye-

lőség, illetőleg közegeinek utasításait mindenben pontosan teljesíti. Hogy ha a kikeltő vagy felügyelő utasításait mindenben nem követi, akkor a felügyelőnek jogában áll a hernyót tőle bármikor elkobozni.

2. Hogy senki mástól, mint az országos selyemtenyésztési felügyelőség közegeitől tenyésztésre petét el nem vállal.

3. Hogy az államtól nyert összes petemennyiséget kizárólag gubó termelésre fordítja és pete termelésre semmi szín alatt sem.

4. A termelt gubókat a selyemtenyésztési felügyelőség e célból megbízott közegeinek beváltás végett okvetlenül és minden körülmények közt átadja és azokat semmi szín alatt másnak el nem adja vagy el nem ajándékozza. Ha a község előljárósága különös helyeket vagy órákat jelez meg a levélszedésre a tenyésztő köteles ezen rendeletet pontosan betartani.

5. A gubók élő állapotban kilogrammonként legalább is a következő árban fognak beváltatni.

Az I. osztály. Ide tartozik azon olyan gubó, a melyen semmi folt vagy barázda nem látható, mely teljesen ép, tiszta és egészen kemény. Továbbá az olyan gubó, mely nagyságra ugyan kisebb vagy a melynek kötése lazább, de e mellett egészen tiszta és kemény; végül ide tartozik általában a mészáros gubó, de ha ez piszkos vagy olyan gyenge, mint a pókháló, úgy akkor az hasznavehetetlen vagyis a III-ik osztályba sorol-tatik. Ezeknek beváltási ára kilogrammonként 2 kor. 20 fillér.

A II-ik osztály. Ide tartozik a kevésbé kemény, egészen tiszta gubó. Továbbá a foltos, de száraz, a sávós (barázdált) és renyhe kóros gubó; végül ide tartozik azon gubó, a melyben két vagy több báb van; a melyből a pille már kibujt, vagy az egér megrágtá. A II-ik osztályu gubóval váltatik be a gubókról le-szedett kócz is, de csak akkor, ha anem z mocskos és semmiféle szemét nem talál-ható benne. Ezeknek beváltási ára ki-logrammonként 1 kor. 20 fil. A hasznavehetetlen gubók, vagyis a teljesen piszkos és azon gubók, melyeknek selyem burko-lata olyan laza és pókhálószerű, hogy benne látható a hernyó vagy báb. Ezek beváltási ára kilogrammonként 20 fil.

Megjegyeztetik azonban, hogy a mennyiben azt az időközben esetleg be-álló kedvező körülmények megengedni fogják, a beváltási árak épp úgy felemel-tetnek, mint az a mult 1903. évben is megtörtént.

6. Minden tenyésztő agyanakkor, midőn a hernyót kapja, egyuttal kap minden gramm után 3 iv tenyésztő papirt és 4 drb. lyuggatott papirt és azon tenyésztő, a ki hőmérővel még nincs ellátva, egy hőmérőt is, melyet elfogadni tartozik s melynek ára a beváltás alkalmával a gu-bóvétel árból fog tőle levonatni.

Egy hőmérő darabonként 10 fil., a tenyésztő papir ára pedig ivenként 1 fil. és a lyuggatott papir ára pedig dbként 1/2 fill.

7. Azok, kik termelt gubóikat bárki másnak, kereskedőnek, házalónak stb. el-

adnák, a törvény értelmében meg fognak büntettni, később meghatározandó összeg erejéig.

8. Azon esetben, ha egy családnál egyenlő több selyemt igazolványkönyvecskére találnék, akkor ezen igazolványkönyvecskére kiadott összes pete, illetve selyemhernyók, jegyzőkönyv felvétele mellett elfognak koboztatni.

9. Az, a ki nem kikelt hernyót, hanem petét kap és ezt önmaga kelteti ki, a termelt gubómennyi-ég beszolgáltatása alkalmával a kapott petékkal kiadott selymet. Igazolványkönyvecskét, valamint a petét tartalmazó dobozokat a selyemt felügyelőségnek vis-zaszolgáltatja; ellen esetben minden dobozért 20 fillért tartozik megtéríteni.

REGÉNYCSARNOK.

A titok.

Fordította: **Krasznainé F. Mari.**

(1.)

A ház ott állott a világváros legszebb villanegyedében Félig kastély, félíg villa, vidám és mégis előkelő kinézetű, mely télen, nyáron örökzöld kerítéssel volt körülvéve és igen sokan azok közül, kik arra jártak, úgy gondoltak magukban, hogy itt szeretnének otthon lenni, mert emberi boldogság és földi jóét számára alig lehetett volna alkalmasabb hajlékot óhajtani.

Azon a reggelen azonban ki volt hozva sodrából a különben oly derült házszellem. Valami szokatlannak kellett történnie. A portaszobától a legutolsó padlászobáig rosszul palástolható izgatottság uralkodott az egész épületben. Komornák, szolgálk ide-oda, fel alá futkostak mind ellentmondó parancsok által üz, és ha egy haznak meg lehetne tapintani az ütérét, mint az embernek, akkor az orvos magas lázt állapított volna meg.

A komorna és inas összeütköztek és osörömpölve hullt a földre a nagysága reggelije, melyet ma oly szokatlan későn vitétt magának és a szétömlött tea valamely bolond ország határvonalait rajzolta le a szőnyegre. Valóságos vigjátéki hangulat uralkodott, amely mindenestre azt sejtette,

hogy a szélvész, mely a szép helyiségeken átvonult, az ajtókat ki és becsapta és a cselédséget lótasra-futásra kényszerítette, nem valami tragikus dolgot idézett elő. A cselédségen is észre lehetett ezt venni. Izgatottak néztek ki, de semmiesetre sem kétségbeesetteknek, hunyorítottak szemükkel, ha egymás mellett siettek, kissé kárörvendve mosolyogtak és a fiatal teremtés, ki a szerencsétlenül járt servige-maradványokat szedte össze, csak úgy vigyorgott magában. Hát sirni éppen nem kellett a dolog miatt, ámbár a komorna azt állította, hogy a nagyságát a ferje halála óta, kit tíz év előtt, mint viruló özvegyet hagyta itt — még nem látta ilyen borzasztóan kislirt szemekkel, mint éppen ma, ezen a szerencsétlen reggelen, a melyre a tegnapi örömcnap után igazán nem számíthattak.

Különben itt van maga ő nagysága. Bejelentették neki az őrnagyot, leghivebb házi barátját, egy régi családi darab még édes apja életéből és reggeli pongyolában, félíg fésületlenül, vörös szempilláitól le egészen álláig könyfolyócsákkal a szép halavány arczon, kezét tördelve, mint a gyászoló, körbe úgy futott eléje kétségbeesetten, karjaiba omlott és csak nagy nehezen alig érthetően rebegte zokogva e pár szót:

— Itt van megint.

De azonnal magához tért és még mielőtt az áruló barát szóhoz juthatott volna, kibontakozott karjaiból, magával vonta szobájába és szemrehányó, izgatott hangon szolt:

— Elszökött tőle!

Az öreg ur úgy állott ott, mintha gyökereket vertek volna lábai, mintha egy megfigyelt szobába tévedt volna.

— Ki volt megint itt? Ki szökött meg?

Hiszen lehetetlenség, hogy a szép Mand asszony leánykájára vonatkozzék, kiknek csak tegnap volt a menyegzője egy derék fiatal emberrel, kit szeretett. Köröskörül még mindenütt látható volt a szép családi ünnepély nyoma.

A virágok még nem voltak elhervadva, még csak mintha az imént hangzott volna el a derült kacaj az ablakmélyedésekben és a szobaszögletekben. Ő maga tartotta az első pohárköszöntőt: Eljen az ifju pár. Az egész házon átrezgett még az általános derűtség visszhangja, ott esillámlott még a fiuom, menyasszonyi hangulat utófénye. És most ez az örűtség! Fel akart ugrani a karosszékéből, a melybe beleroskadt, de ott állott az asszony előtt felemelt fejjel, karcsu, hősnői alakjával és miatt dus barna haját megigazitotta, aztán csipkekendőjével sze-

mét megszáritotta, egy bosszuálló Medea hangjával kiáltotta:

— Ön az oka mindennek.

(Folyt. köv.)

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Február 11

Készáru : $\frac{1}{10}$ magasabb.

Buza áprilisra	8.35—8.36
„ októberre	8.08—8.10
Rozs áprilisra	6.77—6.79
Zab	5.72—5.73
Tengeri májusra	5.35—5.36

365. szám.

Az ISTVAN gőzmalom-társulat

ÖRLEMÉNYEINEK

ÁRJEJYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános malomgyűlésen megállapított a 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módoszatokra vonatkozó egyezmények szerinti

Szám	Kötelezettség és enged- mény nélkü készpénzfizetés mellett. Zsákkal együtt	100 kiló	
		ker. fl.	ker. fl.
A	Asztali dara nagyszemű	28	80
B	„ „ aprószemű	28	—
0	Királyliszt	28	—
1	Lángliszt kivonat	27	20
2	Elsőrendű zsemlyeliszt	26	20
3	Zsemlyeliszt	25	40
4	Elsőrendű kenyérliszt	24	80
5	Közép kenyérliszt	24	20
6	Kenyérliszt	23	60
7	Barna kenyérliszt zsák, 70 kg.	21	80
7 $\frac{1}{2}$	„ II.	19	20
8a	„ III.	16	—
8	Takarmányliszt . . . . . 4 50 kg.	13	60
11	Finom korpa zsákkal	8	40
12	Durva korpa zsákkal	8	60
	Csirke buza zsák nélkül	7	—

A zsákok súlytartalma, — teljesílyt tisztasálynak véve.

A. B. 0—6. számig 85 kité.

7. 8a) és 8. szám 70 „

11. 12. 50 „

Debreczen, 1904. febr. 11.

A méyen tisztelt hazdaközösségnek ezennel szives tudomására hozom, hogy

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNEK

kerületi kizárólagos képviselőt

átvettem és DEBRECZENBEN, Piacz-utca 83. szám alatt egy nagyobb szabásu

GÉPRAKTÁRT

rendeztem be, hol a m. kir. államvasuti gépgyár eséplőgarnitúráinak, malom-berendezési és egyéb gyártmányainak, valamint más, azonban

CSAKIS ELSŐRANGU GYÁRTMÁNYU kisebb és nagyobb MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK. MALOMSZERELÉSEK. MINDENNEMŰ IPARI CZÉLOKRA SZOLGÁLÓ BERENDEZÉSEK, ELSŐRENDŰ GÉPOLAJ, KŐSZÉN, TOVOTEKENŐCS. GÉPSZIJJAK és minden az ipar és mezőgazdaság terén használatban levő egyéb legújabb kivitelben előállított technikai cikkek eladását a legelőnyösebb feltételek mellett a legpontosabban eszközölöm.

A gépvásárlás megkönnyítése céljából hajlandó vagyok a még ha zárható régi gépeket új államvasuti gépek vásárlása esetén csere utján bevenni és a vásárlandó új gépeket több évi részletfizetésre adni.

! **Harstein Kálmán.**

SZINLAP.

Ma, esütörtökön, február hó 11-én, bérlet
109-ik szám „A“

Aranyvirág.

Operett 3 felvonásban.

Holnap, pénteken, február hó 12-én, bérlet
110-ik szám „B“

Casanova.

Regényes nagy operette 3 felvonásban.

A Kossuth- és Batthyány-
utezai sarok házban lévő

„Erzsébet“ című kávéházi helyiség

— más üzleti célra —

1904 május 1-től, hasznbérbe
kiadó.

Ertekezhetni a ház tulaj-
donosával.

Egy 6 lóerejű kazán

malomszerkezettel együtt,
amelyeket csak néhány hónap óta
használtak.

jutányos árban eladó.

Ertekezhetni:

Weinreb Mártonnal

Zálnokon,

u. p. **Nagy-Derzsida,**

Szilágymegye.

Telefon 349

Budai Károly cukrászda.

Telefon 349

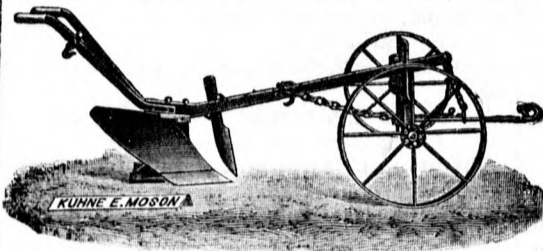
Van szerencsém a tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy
cukrászdámban naponta különböző friss sütemények, tejszinnel töltve kap-
ható, továbbá

friss Tea-sütemények. Mignon Kugler Dessertek,
különböző Bonbonok, Liquerök. Uzsona (Priások)
kis kalácsok. Kuglupfot, fölvert Tejszint, — friss
Hasché és különböző ujdonságok.

Vidéki, mint helyi rendelések, pontosan eszközöltetnek. Helybeli tá-
volabbi t. vendégeimnek kényelmére Telefont rendeztettem be és minden
rendelmenyt házhoz szállítom. A tisztelt közönség b. pártfogását kérve,
kiváló tisztelettel

Budai Károly, cukrász.

Saját készítményű Pemetefű cukorkát ajánlom.

KÜHNE E.

hazánk legrégebb gazdasági gépgyárában

= MOSONBAN =

legjobb anyagból és elismert gondos ki-
vitelben kaphatók: **Sack-rendszerű acél-
ekék, egy és kétvasú ekék, különféle
szerkezetben, hengerek, szántóföld és
rébtoronák** dus választékban.

Hirneves tolókeres rendszerű

„Mosoni Drill“ sorvetőgépek.

Mindennemű **cséplőgépek**, kézi és járgányhajtásra. **Gabona-tisztító és szelelőrosták**, **kon-
koly-választók**, **szecskavágó**, **répavágó és darálógépek** kitűnő szerkezetben és különféle
nagyságban. **Morzsolók** kézi és erőműhajtásra.

Hollingsworth lógereblyék.

Amerikai ló- és kézi-kapák.

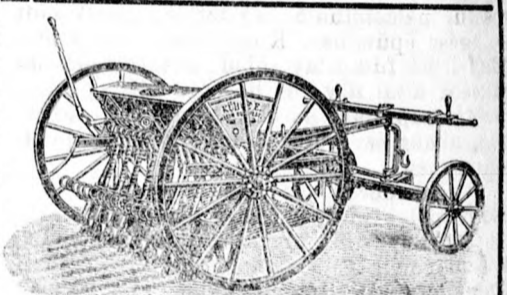
Francia ekék és

kapáló-gépek szőlőműveléshez

Bizományi raktár:

Korondi Sándor urnál

Debreczen, Piacz-utca 28.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECZENBEN, FŐTÉR 31-IK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arczsépitő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdeséget, finomságot s hamvaságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb tisztátalanságnál. **1 tégely harmat-crème ára 1 korona.** A kréméhez használható **Harmat-arczpor**, mely az arcznak nálandó poudert, a csönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoboz ára 50 fillér. Nagyobb doboz 1 és 2 kor.** **A Mollitergin** a legkiváló különösen kézbor-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arcz- s kézbor-t. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbor-t a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbor-t fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.**

Szomorodni borból kiváló gondtal készült gyögyborok, melyek gyögyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítmény nyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyögyse rkülönlegességekből.

Mihalovits J. gyógyszerész a „Kigyó“ hoz Debreczen.

Növényi-hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.**

Növényi hajkenőcs.

Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos! **Egy tégely hajkenőcs ára 1 korona.**

Iztelen csukamájolaj

A Mihalovits-féle iztelen készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle

China-bor.

China vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

Egy üveg ára
1 korona 60 fillér.